

Zaaknummer : 01120094
Ons Kenmerk : ODH1309727
Datum : 22-05-2025

Beschikking

Omgevingswet – Flora- en fauna-activiteiten

Onderwerp

Op 10 oktober 2024 hebben wij van Stichting Woondiensten Aarwoude, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag betreft schadelijke handelingen op vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten, zoals opgenomen in artikel 11.37 en artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten behoeve van het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan woningen aan Kloofpad 39 tot en met 61 (oneven), 69 tot en met 91 (oneven) en 58 tot en met 92 (even) te Leimuiden, Cornelis Spronghplantsoen 9 tot en met 14 te Hoogmade, Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar en Essenlaan 1 tot en met 23 (oneven) te Ter Aar. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen** aan Stichting Woondiensten Aarwoude;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf 1 september 2025 tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Leimuiden
- II. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Hoogmade
- III. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Langeraar
- IV. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Ter Aar

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteiten (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' (hoofdstuk 4) van 2 oktober 2024 en de aanvullende gegevens 'Beantwoording verzoek om aanvullende informatie aanvraag, Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 16 april 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voor uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in de omgevingsvergunning en dat deze toegepast worden.
5. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidende ecologisch deskundige(n)¹;
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 6. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
- 7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden;
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
- 8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
 - a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na de verzenddatum van deze vergunning;
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 10. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden.

Huismus en spreeuw

- 11. Voor het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus en spreeuw voorafgaand aan de werkzaamheden, gelden de volgende voorwaarden:
 - a. het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 6);
 - b. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus voor huismus (half maart tot en met 30 juni met uitloop tot en met 15 juli voor spreeuw) en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen met drie of meer dagen vorst;
 - c. indien sprake kan zijn van late vervolglegsels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - d. het ongeschikt maken van de nestlocaties dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen, na expliciete vrijgave door de deskundige;
 - e. de deskundige dient van het ongeschikt maken verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 7);
 - f. als de deskundige op basis van een controlebezoek concludeert dat er geen huismussen of spreeuwen in de bebouwing aanwezig zijn, dan mag deze het plangebied vrijgeven voor het starten van de werkzaamheden.
- 12. Zowel de tijdelijke als de permanente alternatieve voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiervoor geldt dat:
 - a. de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit;

- b. indien nodig de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt;
- c. het controleren op functionaliteit uitgevoerd dient te worden kort voorafgaand aan het broedseizoen van de huismus tussen 1 februari en 1 maart;
- d. de voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden;
- e. de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd mogen worden wanneer de gewenningsperiode van drie maanden in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Deze verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Gierzwaluw

13. De werkzaamheden binnen de invloedssfeer van nestplaatsen van de gierzwaluw dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Hierbij is van belang dat:
- a. indien sprake kan zijn van vroege of late legsels (ter beoordeling van ecologisch deskundige (voorschrift 6), ook de periode 1 tot 15 april en 1 tot en met 15 september ontzien moet worden;
 - b. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden een deskundige (voorschrift 6) een controle uitvoert om vast te stellen dat er op dat moment geen gierzwaluwen in het plangebied verblijven. Pas als dit wordt vastgesteld kunnen de werkzaamheden aanvangen.

Gewone en ruige dwergvleermuis

14. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - c. de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 7 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - d. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - e. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub c en d dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;
 - f. na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
15. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn;
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. de gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van één maand, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en

- d. indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort en functie zoals hierboven genoemd, en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen vrije beweging is verlaten.
16. Tenminste acht paar VMPM1 en VMPN1u inbouwkasten dienen verticaal geschakeld te worden ingebouwd (vier voor de locatie Leimuiden en vier voor de locatie Langeraar).
17. In Langeraar dienen nog vier tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis te worden gerealiseerd conform het kennisdocument Ruige dwergvleermuis (BIJ12, augustus 2024). De gewenningsperiode hiervoor betreft één maand, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen. Deze periode moet in acht zijn genomen alvorens de bebouwing ongeschikt wordt gemaakt.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 10 oktober 2024 hebben wij, namens Stichting Woondiensten Aarwoude, een aanvraag om een omgevingsvergunning ontvangen voor het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zoals opgenomen in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag betreft schadelijke handelingen op vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten, zoals opgenomen in artikel 11.37 en artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) ten behoeve van het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan woningen aan Kloofpad 39 tot en met 61 (oneven), 69 tot en met 91 (oneven) en 58 tot en met 92 (even) te Leimuiden, Cornelis Spronghplantsoen 9 tot en met 14 te Hoogmade, Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar en Essenlaan 1 tot en met 23 (oneven) te Ter Aar. De vergunning wordt gevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen zoals genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal voor wat betreft het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Bal voor wat betreft het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 december 2027.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- De aanvraag, 10 oktober 2024 (ODH1213439);
- Projectbegrenzing (ODH1213437);
- Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203, 2 oktober 2024 (ODH1213427);
- Gebruiksaanwijzing Interactieve kaart t.b.v. activiteitenplan, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203 (ODH1213435);
- Schema gebruiksaanwijzing interactieve kaart (ODH1213414);
- Planning werkzaamheden (ODH1213425);
- Brandveiligheidsadvies 72 HAT woningen gemeente Kaag en Braassem, RPS advies- en ingenieursbureau bv, NL202043912, 20 oktober 2023 (ODH1213406);
- Briefrapport alternatieven in de omgeving en locaties ophangen vleermuiskasten en huismus/gierzwaluwkasten, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203, 8 augustus 2024 (ODH1213410);
- Ecologische quickscan Diverse locaties in Kaag & Braassem, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20230498, 11 mei 2023 (ODH1213433);
- Soortgericht onderzoek Leimuiden, Hoogmade, Langeraar & Ter Aar, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20230498, 21 december 2023 (ODH1213422);
- Briefrapport onderzoek massawinter verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203, 11 september 2024 (ODH1213429);
- Aanvullend onderzoek m.b.t. Rode Lijst-soorten, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203, 2 oktober 2024 (ODH1213431);

- Ontwerptekeningen permanente voorzieningen (ODH1213402);
- Interactieve ArcGIS kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem;
- Beantwoording verzoek om aanvullende informatie aanvraag, Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar, VanderHelm Milieubeheer B.V., HEKB20240203 | 2024101001436, 16 april 2025 (ODH1369441).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 3 april 2025 verzocht om aanvullende gegevens. Op 23 april 2025 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Bal en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de Ow, paragraaf 7.2.8a.2. van de Omgevingsregeling, artikel 11.37 en 11.46 van het Bal, artikel 8.74j en 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten te verrichten voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur genoemd geval.

De aanvraag is getoetst aan de relevante artikelen in paragraaf 7.2.8a.2. van de Omgevingsregeling.

De huismus, gierzwaluw en spreeuw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Waarbij voor onder andere de provincie Zuid-Holland geldt dat spreeuwennesten beschermd zijn indien ecologische zwaarwegende redenen hierom vragen². Omdat in het nader onderzoek kolonies spreeuwen zijn aangetroffen op projectlocaties Hoogmade en Langeraar met gemiddeld kwetsbare populatiegrootte is door het ecologisch adviesbureau beoordeeld dat er in dit geval sprake is van zwaarwegende ecologische redenen. Dit wordt onderbouwd met het feit dat voor de spreeuw als broedvogel de staat van instandhouding in Nederland ‘matig ongunstig’ is en in dit geval er onvoldoende alternatieven beschikbaar zijn, waardoor de nesten van de spreeuw voor deze aanvraag als ‘jaarrond beschermd’ worden gedefinieerd.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus, gierzwaluw en spreeuw.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

² <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j, eerste lid, en artikel 8.74k, eerste lid van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Woondiensten Aarwoude is voornemens om de woningen aan het Kloofpad 39 tot en met 61 (oneven), 69 tot en met 91 (oneven) en 58 tot en met 92 (even) te Leimuiden, het Cornelis Spronghplantsoen 9 tot en met 14 te Hoogmade, de Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar en de Essenlaan 1 tot en met 23 (oneven) te Ter Aar te verduurzamen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het aanbrengen van muurisolatie door het toepassen van een nieuwe thermische schil aan de buitenzijde van de gevel;
- het vervangen en isoleren van het dak;
- het aanbrengen van een zogenoemd 'groen dak' op de platte gedeelten van het dak;
- het vervangen van de kozijnen;
- het uitvoeren van in pandige werkzaamheden waaronder het vervangen van de installatie door duurzamere oplossingen;
- het isoleren van de kruipruimte;
- het waar nodig verwijderen en herplaatsen van groenvoorziening.

De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 september 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 23 maart 2026. Bij de aangevraagde vergunningperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Schadelijke handelingen

Om te bepalen of een omgevingsvergunning in het kader van flora- en fauna-activiteiten benodigd is, heeft in 2023 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens onder andere het Kennisdocument Gierzwaluw en het Kennisdocument Huismus (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In de woningen aan het Kloofpad 39 tot en met 61 (oneven) te Leimuiden, Cornelis Spronghplantsoen 9 tot en met 14 te Hoogmade en de Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar zijn zeven nesten aanwezig. In Appendices I, II, III en IV worden de exacte locaties weergegeven. Met de

geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de woningen aan het Kloofpad 39 tot en met 61 (oneven), 69 tot en met 91 (oneven) en 58 tot en met 92 (even) te Leimuiden en de Essenlaan 1 tot en met 23 (oneven) te Ter Aar zijn zes nesten aanwezig. In Appendices I, II, III en IV worden de exacte locaties weergegeven. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

Spreeuw

De spreeuw is in het plangebied aangetroffen. In de woningen aan het Cornelis Spronghplantsoen 9 tot en met 14 te Hoogmade en de Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar zijn drie nesten aanwezig. In Appendices I, II, III en IV worden de exacte locaties weergegeven. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de woningen aan het Kloofpad 58 tot en met 92 (even) te Leimuiden en de Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats aanwezig. In Appendices I, II, III en IV worden de exacte locaties weergegeven. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de woningen de Drossaard 1 tot en met 23 (oneven) te Langeraar en de Essenlaan 1 tot en met 23 (oneven) te Ter Aar zijn twee paarverblijfplaatsen aanwezig. In Appendices I, II, III en IV worden de exacte locaties weergegeven. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 2 oktober 2024 en de aanvullende gegevens van 23 april 2025. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve of minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van verduurzamingswerkzaamheden aan bestaande woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel B behaald te worden. Dit kan bewerkstelligd worden door isolatie van de schil in de vorm van muur-, dak en vloerisolatie. Bij isolatie van binnenuit gaat zodanig veel vloeroppervlakte verloren dat dit niet meer voldoet aan de gestelde eisen voor dit

woningtype. Dit woningenbestand kan middels renovatie behouden blijven en hoeft niet gesloopt te worden om door nieuwbouw vervangen te worden. Bij sloop/nieuwbouw ondervinden de bewoners en omwonenden veel overlast en bovendien gaan aangetroffen verblijfplaatsen met dit alternatief eveneens verloren. Met de planning van het ongeschikt maken van de bebouwing is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten. De werkzaamheden worden binnen één winterperiode afgerond zodat de aanwezige soorten zo min mogelijk verstoord worden en de permanente voorzieningen beschikbaar zijn vóór de start van het broedseizoen van de huismus, gierzwaluw en spreeuw.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De vergunning is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om woningen uit de jaren 1976-1999, met energielabels D, E en G. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel (minimaal energielabel B) worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Klimaatverandering heeft negatieve effecten op volksgezondheid en de openbare veiligheid. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot openbaar belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart.

De woningen voldoen niet aan de eisen op het gebied van brandveiligheid. Uit een rapportage volgend uit een brandveiligheidsinspectie blijkt dat er meerdere veiligheidsrisico's aanwezig zijn. Zo zijn er niet voldoende brandwerende scheidingen tussen woningen en binnenruimtes, loopt een bouwpaneel door terwijl dit onderbroken zou moeten zijn en voldoen de complexen nu niet aan de eisen van brandwerendheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan zeven nesten van de huismus verloren. In februari 2025 zijn veertien tijdelijke nestkasten van het type GZP3 van Unitura gerealiseerd aan de gevels van Kloofpad 31 te Leimuiden (twee stuks), woningen aan het Cornelis Spronghplantsoen en Pieter van Hemerenplantsoen te Hoogmade (vier stuks),

woningen aan de Drossaard te Langeraar (acht stuks). In Appendices I, II, III en IV zijn de exacte locaties weergegeven. In de permanente situatie worden minstens veertien nestkasten van het type GZP3 van Unitura ingebouwd in de gevels van de gerenoveerde woningen in Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar (zie Appendices I, II, III en IV). Ook worden er nestplaatsen gerealiseerd in de gootbekisting van de dakkapellen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het afdichten van invliegopeningen en het plaatsen van weringsborstels nadat door een deskundig ecooloog (voorschrift 6) is vastgesteld dat er geen huismussen in de bebouwing aanwezig zijn. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12). In voorschrift 11 hebben wij opgenomen dat het ongeschikt maken van de huismusnestlocaties verricht dient te worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen van de huismus die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. In een koud, nat voorjaar is het broedsucces lager en de kans op vervollegsels hoger. Dit in combinatie met een warm najaar en correlerend hoger voedselaanbod, kan leiden tot late legsels in september (Reinartz, Roodbergen, Alefs, Schoppers, & Wortel, 2023). Indien sprake is van late vervollegsels, dient ook de maand september te worden ontzien, hier moet de deskundige op controleren.

De nestlocaties worden door de huismus ook als rustplaats gebruikt, om deze reden is ook opgenomen dat het ongeschikt maken buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen waarvan drie of meer dagen met vorst, moet plaatsvinden. Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Deze deskundige bepaalt ook of en wanneer de bebouwing geschikt is voor vrijgave voor het starten van de werkzaamheden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. Van het ongeschikt maken dient verslag te worden gedaan in het logboek (zie voorschrift 7).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan zes nesten van de gierzwaluw verloren. In de winter van 2024 op 2025 zijn achttien nestkasten van het type GZP3 van Unitura gerealiseerd aan de gevels van woningen nabij de te renoveren woningen in Leimuiden (vijftien stuks, zie Appendix I) en Ter Aar (drie stuks, zie Appendix IV). In de beoogde situatie worden minstens achttien nestkasten van het type GZP3 van Unitura bijgeplaatst. De kasten worden ingebouwd in de gevels van de te renoveren woningen in Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar (zie Appendices I, II, III en IV) waaronder op de locaties van de aangetroffen nestplaatsen. Alle verstorende werkzaamheden vinden plaats op het moment dat de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is, namelijk tussen 1 september 2025 en uiterlijk 23 maart 2026. De voorzieningen in het plangebied zullen weer beschikbaar zijn voor het broedseizoen van 2026. Derhalve worden de nestplaatsen niet ongeschikt gemaakt. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Spreeuw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie nesten van de spreeuw verloren. In februari 2025 is één tijdelijke nestkast van het type GZP3 van Unitura aan de gevel van een woning aan het Cornelis Spronghplantsoen te Hoogmade (zie Appendix II) gerealiseerd en twee aan de gevels van woningen aan de Drossaard te Langeraar (zie Appendix III). In de permanente situatie worden minimaal drie nestkasten van het type GZP3 van Unitura ingebouwd in de gevels van de gerenoveerde woningen in Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar (zie Appendices I, II, III en IV). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat spreeuwen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het afdichten van invliegopeningen nadat er door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat er geen spreeuwen meer aanwezig zijn in de bebouwing. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. Daarnaast dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de spreeuw, zoals vastgelegd in voorschrift 6.

De spreeuw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leimuiden en Ter Aar, alsook (met genoemde gemiddeld kwetsbare populatiegrootte) in Hoogmade en Langeraar. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de spreeuw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de spreeuw.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan één zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, allen met mogelijk milde winterfunctie, verloren. In februari 2025 zijn in totaal twaalf tijdelijke vleermuiskasten van de typen VK WS 12 (zwart) en VK WS 15 (wit) van Vivara Pro gerealiseerd aan de gevels van de woningen nabij de te renoveren woningen in Leimuiden (vier stuks, zie Appendix I), Langeraar (vier stuks, zie Appendix III) en Ter Aar (vier stuks, zie Appendix IV). Voor de aangetroffen paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis in Langeraar is aangegeven dat er direct voor wordt gecompenseerd, aangezien de werkzaamheden in het betreffende woonblok worden uitgevoerd buiten de paarperiode en ruimschoots voor het begin van de volgende paarperiode afgerond zijn. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er echter redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Daarom hebben wij in de voorschriften opgenomen dat er nog vier tijdelijke alternatieve vleermuisvoorzieningen worden geplaatst. Hierbij moet de gewenningsperiode van één maand in acht worden genomen voordat de bebouwing ongeschikt mag worden gemaakt. In de permanente situatie worden in totaal 79 vleermuis inbouwstenen van het type VMPM2 met VMPM2u ingebouwd in de gevels van de gerenoveerde woningen in Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar (zie Appendices I, II, III en IV). Het plaatsen van de inbouwstenen ter compensatie van de zomer- en

paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis de ruige dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden conform de richtlijnen uit de meest recent geldende Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Acht paar VMPM1 en VMPN1u inbouwkasten dienen daarom verticaal geschakeld te worden ingebouwd (vier voor de locatie Leimuiden en vier voor de locatie Langeraar). Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 17. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 7° Celsius, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of rondschuim zonder plakranden, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 7). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 5 en 7 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

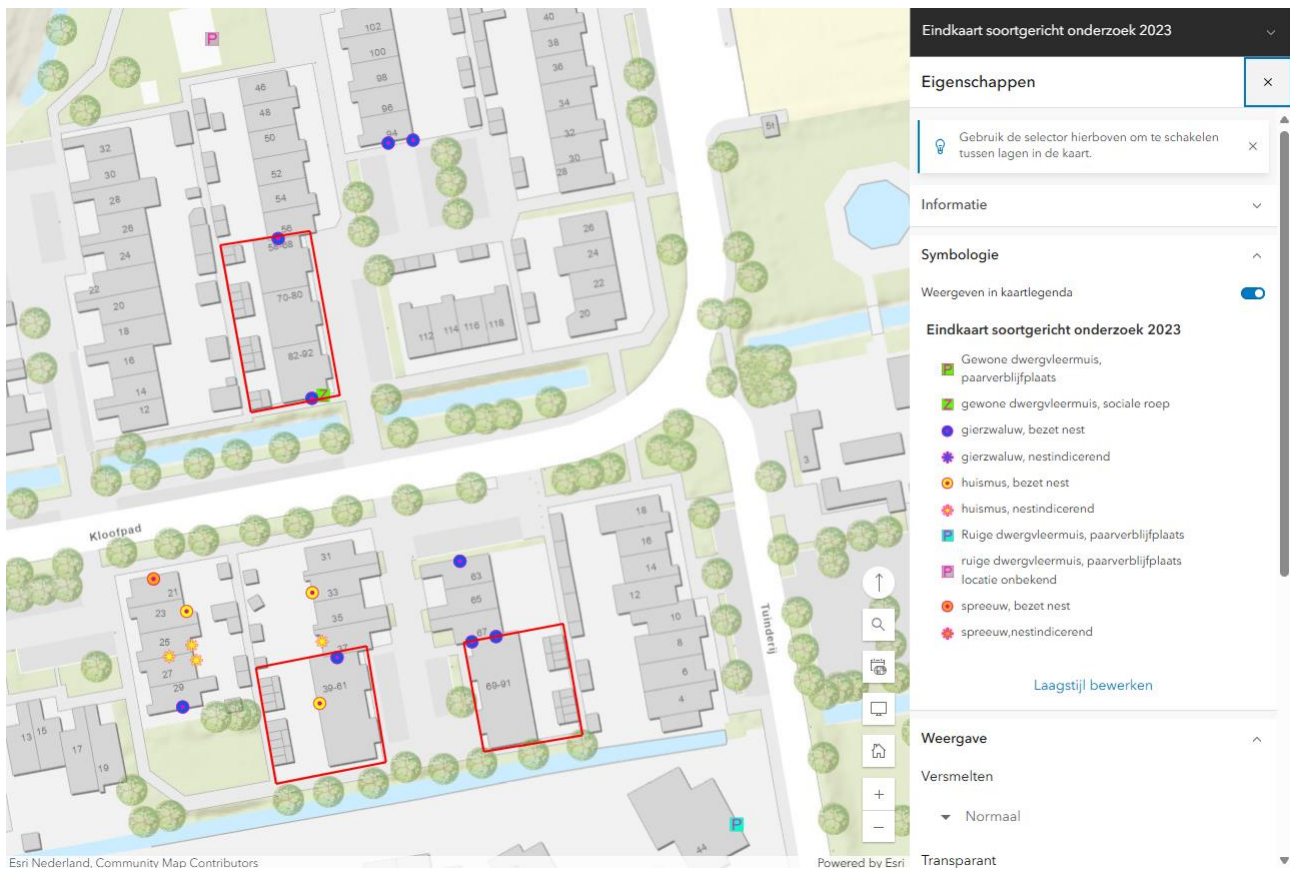

Conclusie

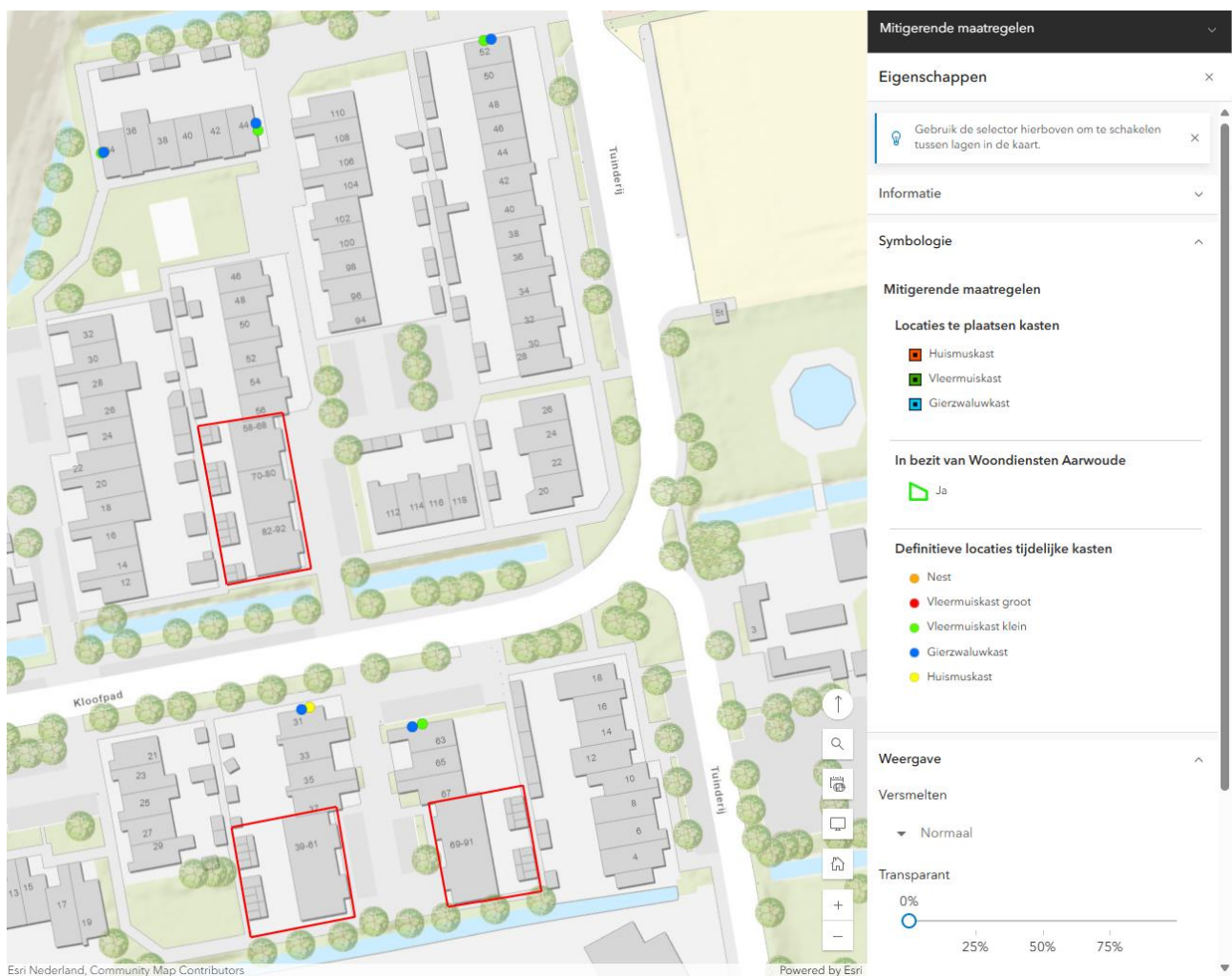
Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde vergunning op grond van artikel 8.74j, eerste lid, en artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl worden verleend.

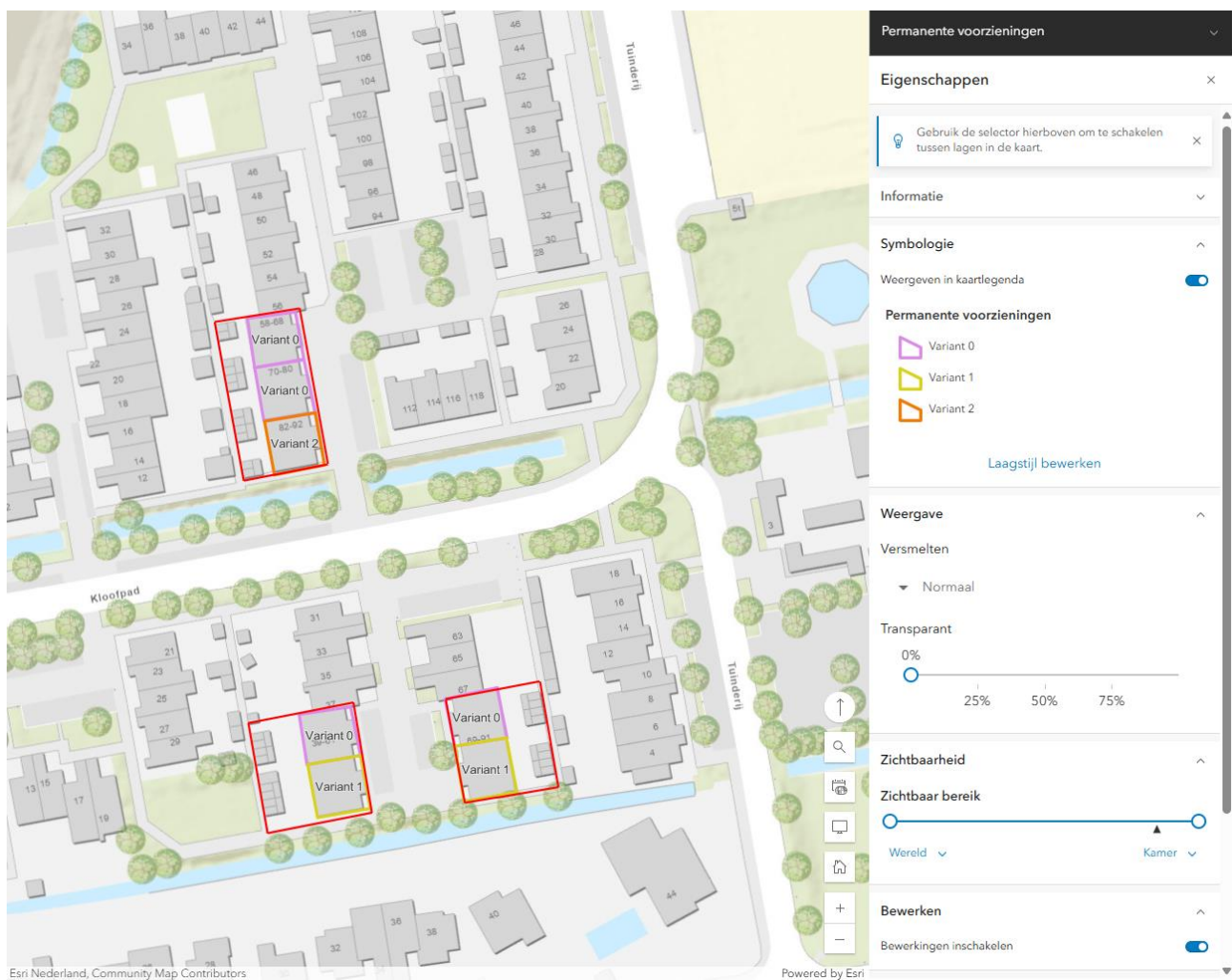
Appendix I. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Leimuiden

Figuur 1: locaties aangetroffen nesten en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Leimuiden, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Eindkaart soortgericht onderzoek 2023', geraadpleegd op 29 april 2025.

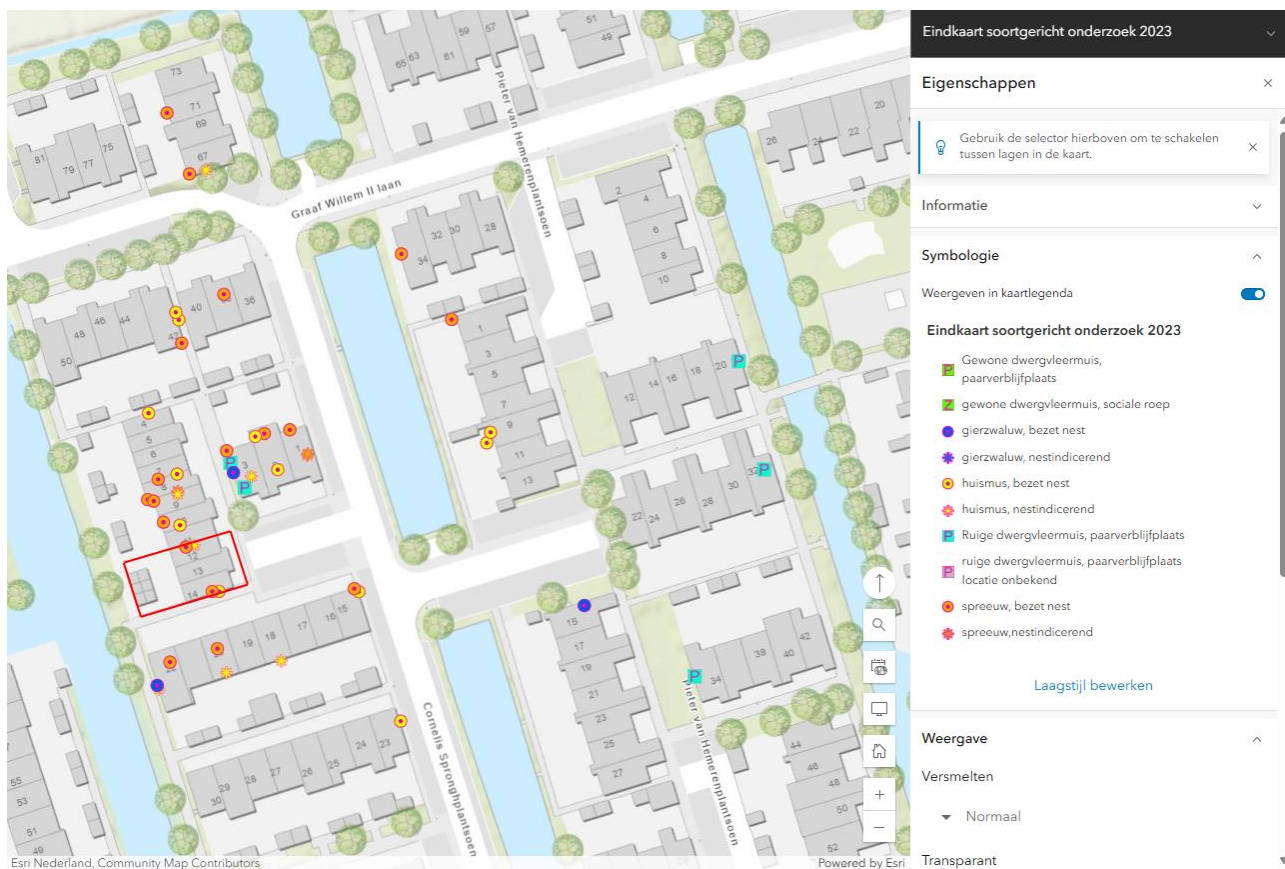
Figuur 2: locaties tijdelijke alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, huismuis en gierzwaluw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Leimuiden, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Definitieve locaties tijdelijke kasten', geraadpleegd op 29 april 2025.

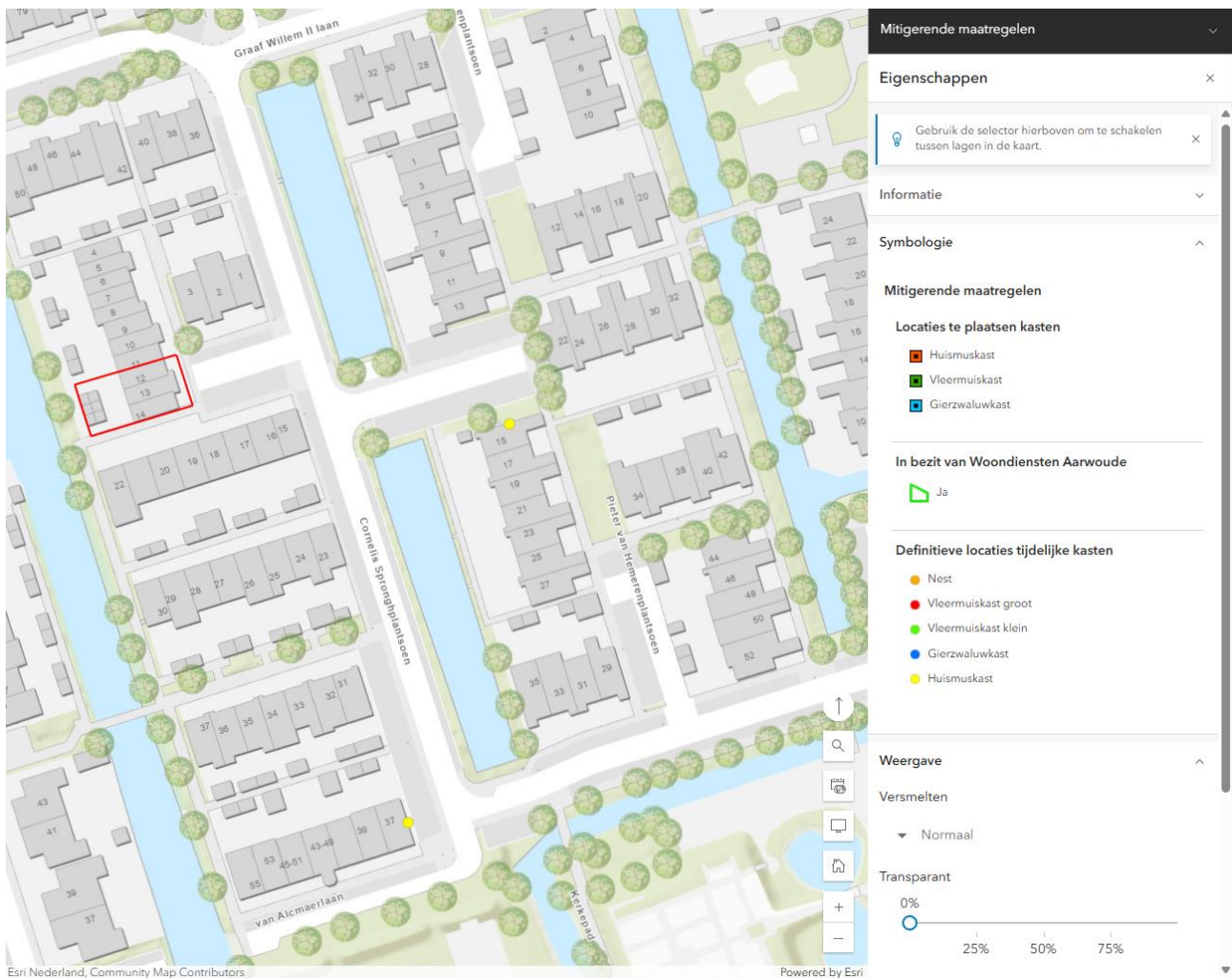
Figuur 3: locaties permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, huismuis en gierzwaluw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Leimuiden, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Permanente voorzieningen', geraadpleegd op 29 april 2025. Zie voor de ontwerpen van de varianten afbeelding 5 van het 'Activiteitenplan vleermuizen, huismuis, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 2 oktober 2024.

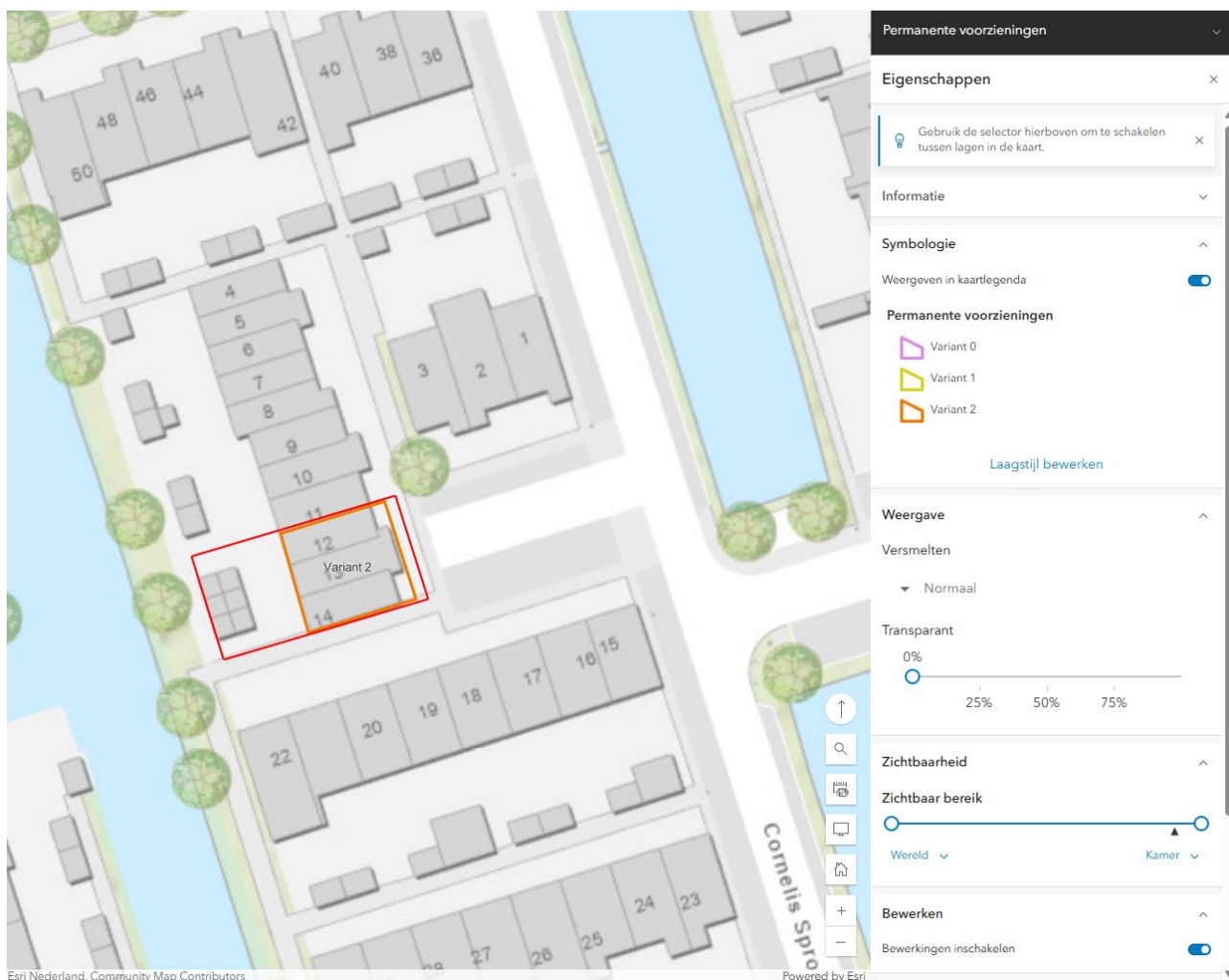
Appendix II. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Hoogmade

Figuur 4: locaties aangetroffen nesten en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Hoogmade, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Eindkaart soortgericht onderzoek 2023', geraadpleegd op 29 april 2025.

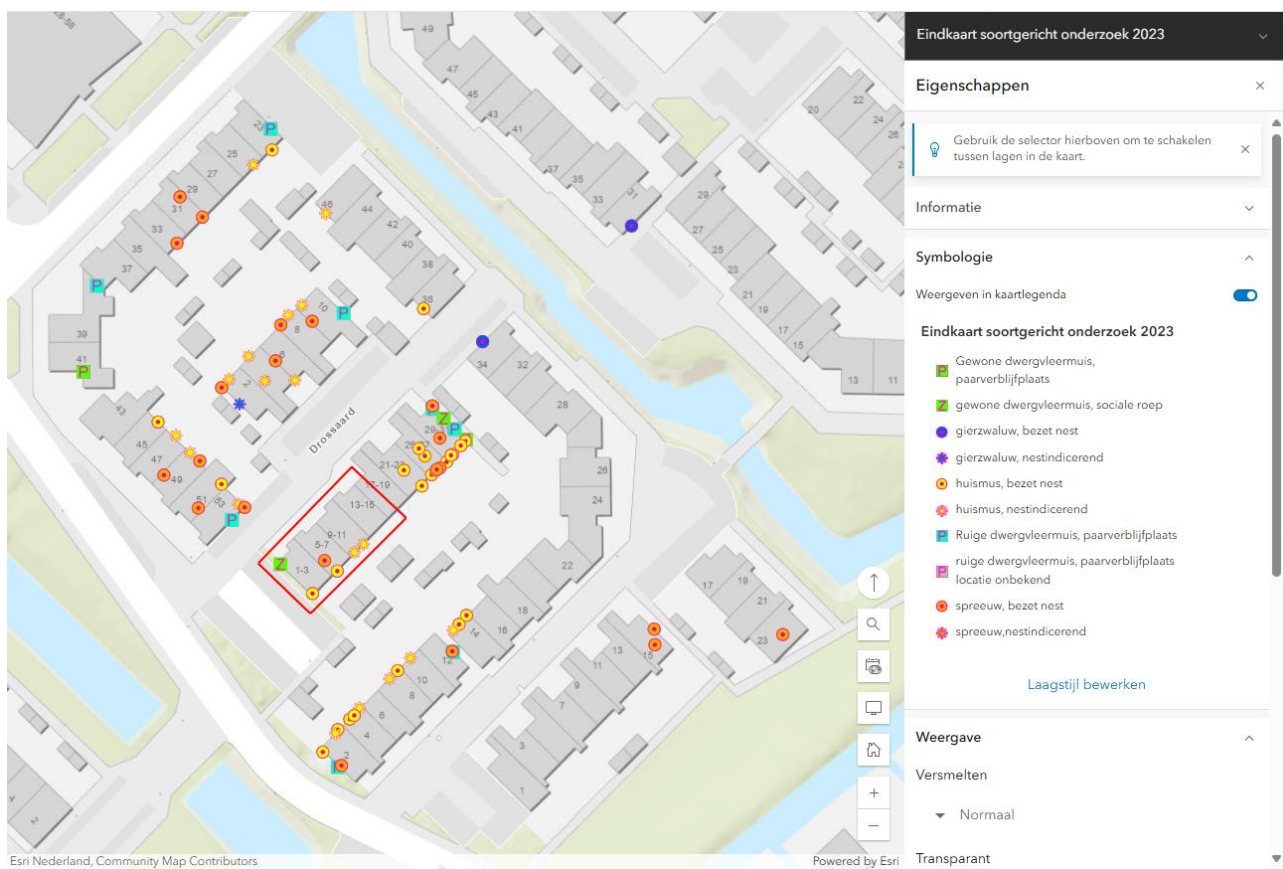
Figuur 5: locaties tijdelijke alternatieve nesten voor de huismus en spreekw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Hoogmade, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Definitieve locaties tijdelijke kasten', geraadpleegd op 29 april 2025

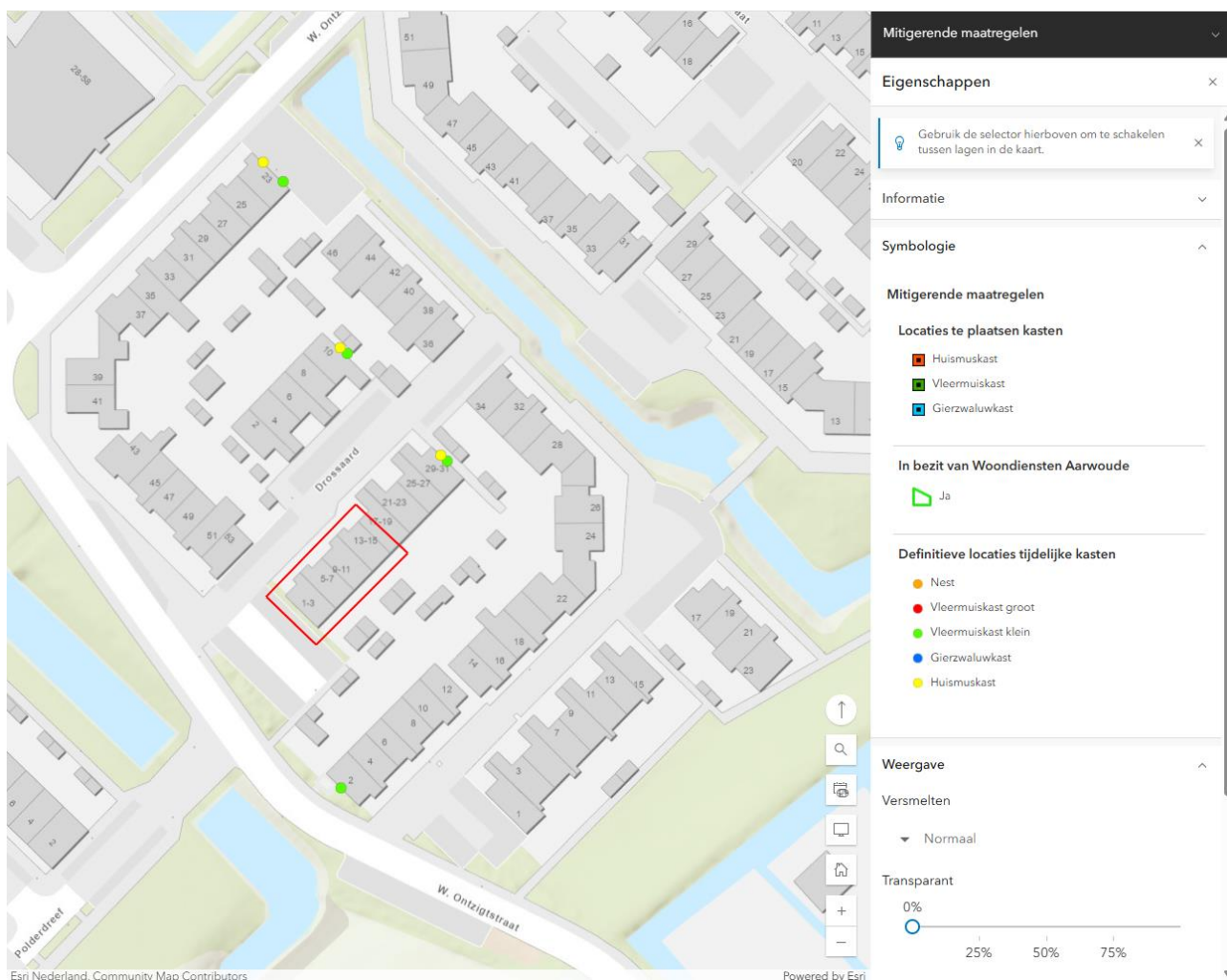
Figuur 6: locaties permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de huismus en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlind) te Hoogmade, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Permanente voorzieningen', geraadpleegd op 29 april 2025. Zie voor de ontwerpen van de varianten afbeelding 5 van het 'Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 2 oktober 2024.

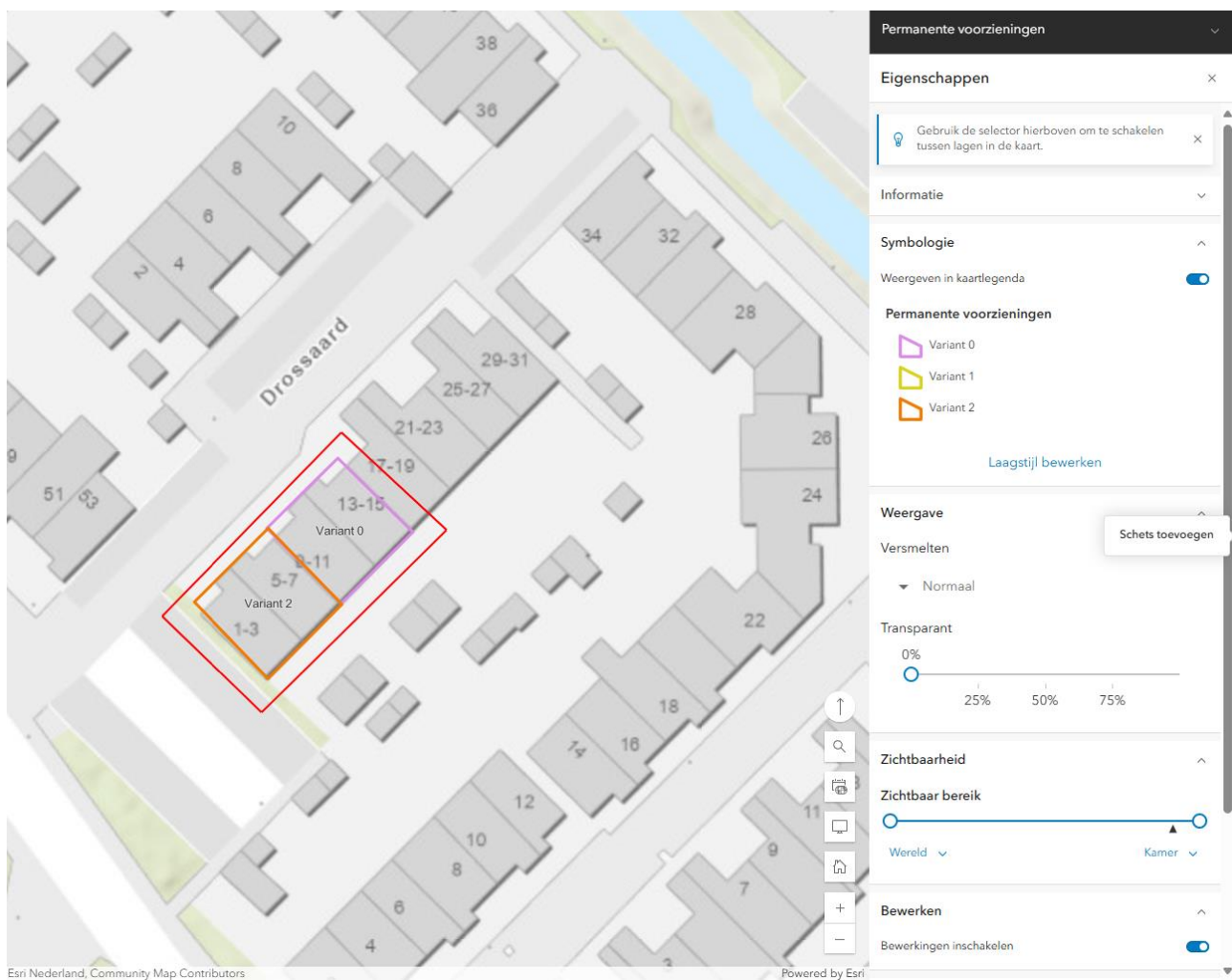
Appendix III. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Langeraar

Figuur 7: locaties aangetroffen nesten en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Langeraar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Eindkaart soortgericht onderzoek 2023', geraadpleegd op 29 april 2025.

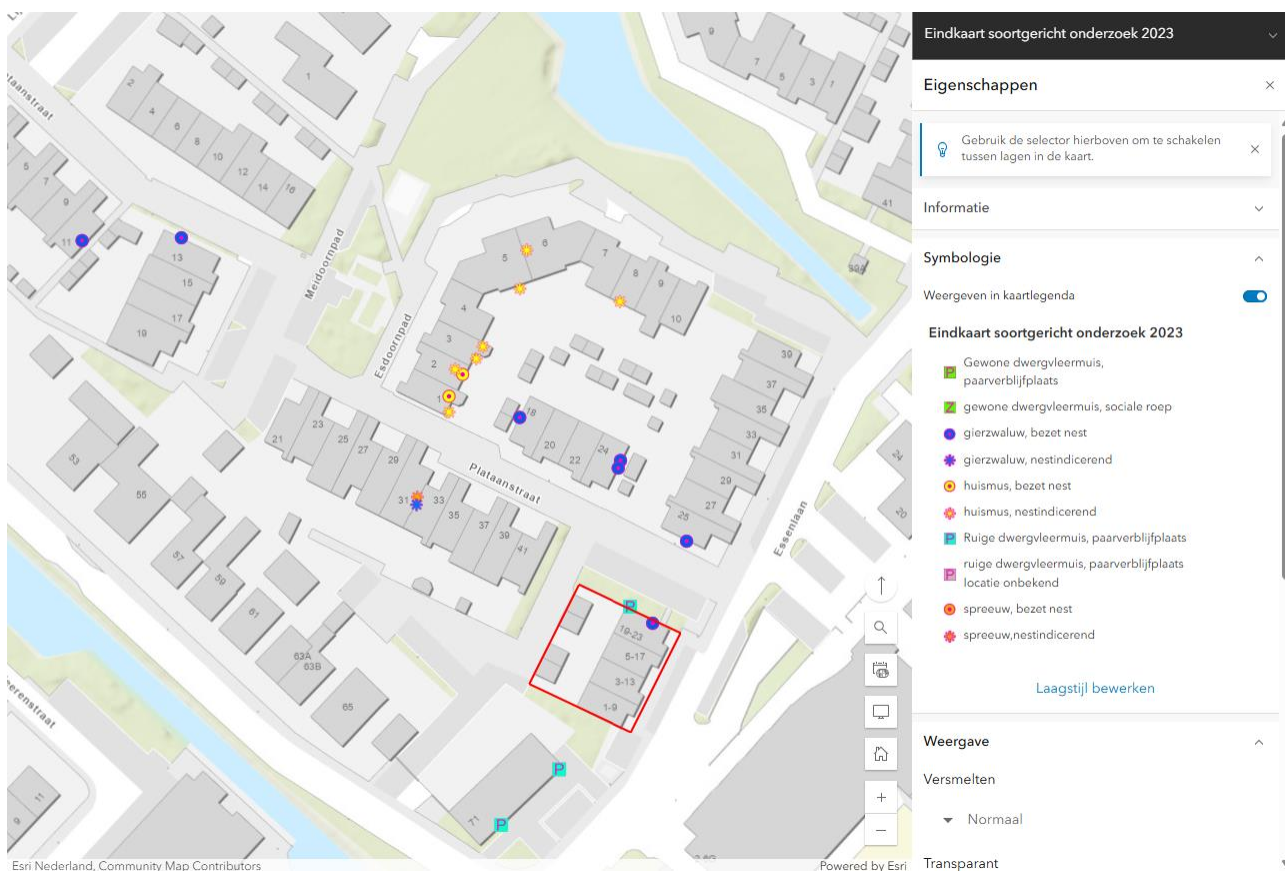
Figuur 8: locaties tijdelijke alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, huismus en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Langeraar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Definitieve locaties tijdelijke kasten', geraadpleegd op 29 april 2025.

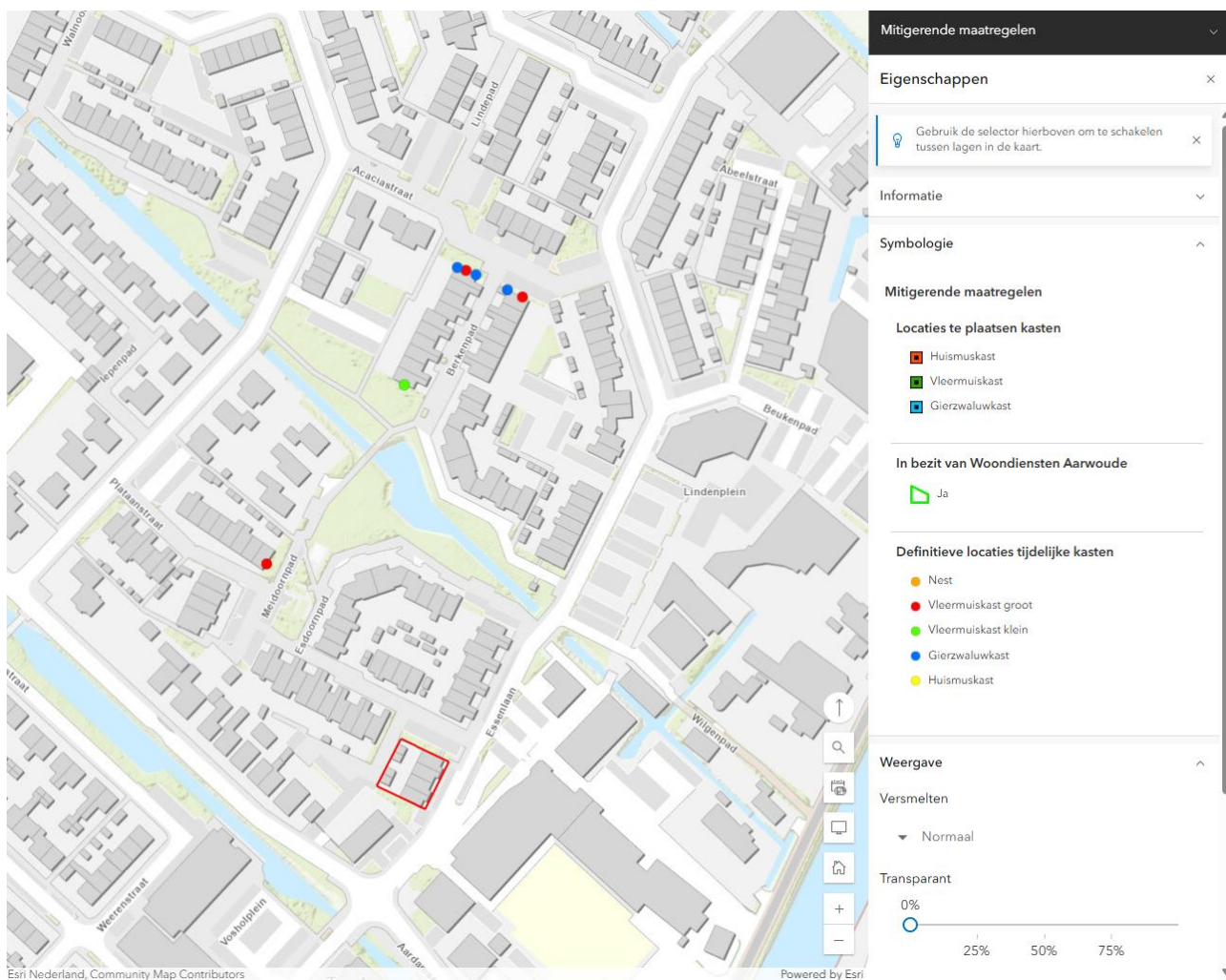
Figuur 9: locaties permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Langeraar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Permanente voorzieningen', geraadpleegd op 29 april 2025. Zie voor de ontwerpen van de varianten afbeelding 5 van het 'Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuider, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 2 oktober 2024.

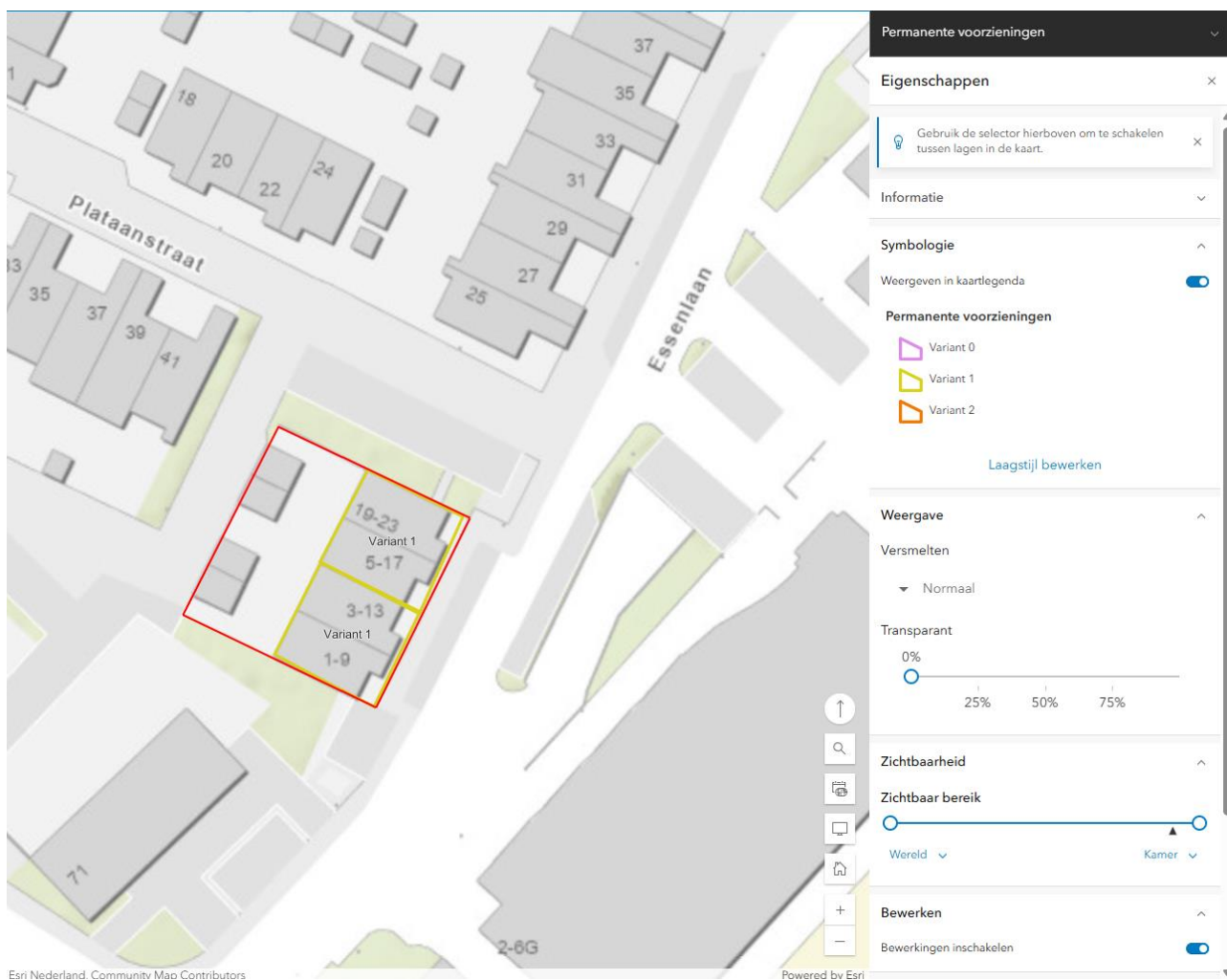
Appendix IV. Locaties aangetroffen, tijdelijke alternatieve en permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen te Ter Aar

Figuur 10: locaties aangetroffen nesten en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw en spreeuw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Ter Aar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Eindkaart soortgericht onderzoek 2023', geraadpleegd op 29 april 2025.

Figuur 11: locaties tijdelijke alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis en gierzwaluw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Ter Aar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Definitieve locaties tijdelijke kasten', geraadpleegd op 29 april 2025.

Figuur 12: locaties permanente alternatieve nesten en verblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis en gierzwaluw ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd) te Ter Aar, screenshot uit 'Interactieve kaart HEKB20240203 Vergunningsaanvraag diverse locaties Kaag en Braassem', kaartlaag 'Permanente voorzieningen', geraadpleegd op 29 april 2025. Zie voor de ontwerpen van de varianten afbeelding 5 van het 'Activiteitenplan vleermuizen, huismus, gierzwaluw en spreeuw ter plaatse van Leimuiden, Hoogmade, Langeraar en Ter Aar' van 2 oktober 2024.